

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

**Преговарачка позиција Републике Србије за Међувладину конференцију
о приступању Републике Србије Европској унији
за Поглавље 20 „Предузетништво и индустријска политика”**

Београд, јануар 2017. године

I. Уводна декларација

Република Србија прихвата тековине Европске уније (ЕУ) у Поглављу 20, Предузетништво и индустријска политика, и биће у позицији да их у потпуности спроведе до ступања у чланство онако како оне гласе на дан 1. јула 2016. године. Република Србија ће спровести преостале правне тековине, тј. тековине настале након 1. јула 2016. године, до ступања у чланство ЕУ, у складу са резултатима преговора у овом поглављу.

Република Србија не захтева специфична прилагођавања у овом поглављу.

Република Србија ће о појединим областима које су по свом садржају предмет преговора у другим поглављима, а уско су везане за Поглавље 20 „Предузетништво и индустријска политика“ и формално нису предмет правних тековина овог поглавља (државна помоћ, слобода кретања робе, слобода пружања услуга и сл.), своју преговарачку позицију изнети у одговарајућим поглављима.

II. Постојећи законодавни и институционални оквир

II. 1. Начела предузетничке и индустријске политике

Република Србија је одлучна у намери да повећа конкурентност националне привреде и њену интегрисаност у међународне економске токове, оствари раст инвестиција и унапреди пословно окружење за развој приватног предузетништва. Ово је истакнуто у тачки 31 Уводне изјаве Републике Србије, изложеној у документу АД 2/14 ЦОНФ – РС 2/14, представљеној на првој Међувладиној конференцији 21. јануара 2014. године.

Ради остварења ових циљева доносе се одговарајуће стратегије и политике на основу којих се предузимају подстицајне мере. У процесу доношења политика, Република Србија користи модел циклуса политика (*Policy cycle model*) и креирање политика заснованих на чињеницама (*Evidence based policy making*). Процес формулације политика у основи има статистичке и аналитичке податке, укључујући резултате евалуације ранијих јавних политика и мера. Посебна пажња у процесу креирања и реализације индустријске политике и политике развоја предузетништва, посвећена је консултацијама са приватним пословним сектором преко релевантних пословних удружења, као што су Привредна комора Србије (у даљем тексту: ПКС), Унија послодаваца, Асоцијација малих и средњих предузећа, Савет страних инвеститора, билатералне привредне коморе, НАЛЕД - Национална асоцијација за локални економски развој. Спровођење се обично заснива на годишњим или вишегодишњим акционим плановима, који садрже мере са одређеним надлежним институцијама, роковима, индикаторима са изворима верификације и изворима финансирања, уколико је то изводљиво. Посебна пажња је посвећена не само праћењу (мониторинг) спровођења, већ, такође, и на евалуацију.

Структурне реформе односе се првенствено на промену законодавног и административног оквира пословања са циљем побољшања пословног окружења, као и мере које су директно усмерене на промоцију нових инвестиција и развој приватног предузетништва.

Приликом обликовања и припреме политика и инструмената који се односе на унапређење конкурентности индустрије, Република Србија се у великом мери води одредбама Члана 173, Уговора о функционисању Европске уније и уз пуно уважавање принципе отворености и конкурентности тржишта, настоји да убрза неопходна структурна прилагођавања своје индустрије, створи окружење повољно за развој приватне предузетничке иницијативе и малог бизниса, подстакне међусобну сарадњу предузећа и настоји да у што већој мери унапреди конкурентност која је базирана на бољој искоришћености истраживачких потенцијала и иновацијама. Такође, Република Србија се труди да већ сада координира своје активности са Европском комисијом и државама чланицама и кад год је могуће учествује у иницијативама за размену добре праксе и процесима периодичних праћења (мониторинг) и евалуацијама. Тако, Република Србија већ учествује у извештавању о примени Акта о малим предузећима (*Small Business Act*) који се спроводи у оквиру радне групе за спровођење истраживања од значаја за израду политика о предузетништву и малим и средњим предузећима, доставља податке за припрему Извештаја о примени иновација (*Innovation Scoreboard*), а национални експерти су укључени, по позиву, у рад Експертске групе Европске комисије, попут експертске групе за пословне трансфере, експертске групе за социјално предузетништво, ЕПГ радне групе за иновације.

Последично, националне политике, мере и инструменти у великој мери кореспондирају са правцима развоја утврђеним у Стратегији Европа 2020, настојећи да испуне циљеве паметног, одрживог и инклузивног раста.

II.1.1. Институционална организација

Предлагање и координација спровођења индустријске политике и политике развоја малих и средњих предузећа и предузетништва, као њеног интегралног и кључног елемента, у надлежности су Министарства привреде.

У циљу унапређења ефикасности јавних институција укључених у спровођење индустријских политика и политика развоја предузетништва, анализа институција од стратешког значаја, под надлежношћу Министарства привреде, спроведена је 2015. године. На основу овог документа Министарство привреде је започело са свеобухватном реформом агенција под својом надлежношћу, као и развој система за праћење и евалуацију њихових активности.

Од 2016. године најважнија извршна агенција у овој области је Развојна агенција Србије (у даљем тексту: РАС), која је основана Законом о улагањима, усвојеним 27. октобра 2015. године на предлог Министарства привреде („Службени гласник РС”, број: 89/15).

РАС је очувао капацитете и преузео надлежности Националне агенције за регионални развој (у даљем тексту: НАРР) и Агенције за страна улагања и промоцију извоза (у даљем тексту: СИЕПА).

Кључне институције за пружање финансијске подршке привредним субјектима у различитим фазама пословања су Фонд за развој Републике Србије (у даљем тексту: ФЗР) и Агенција за осигурање и финансирање извоза (у даљем тексту: АОФИ). У сарадњи са Светском банком, Министарство привреде и Министарство финансија припремају дијагностичку студију о ФЗР и АОФИ како би унапредили механизме за побољшање приступа изворима финансирања.

Друге важне институције у систему подршке привредним друштвима јесу Фонд за иновациону делатност на пољу подршке иновативним малим и средњим предузећима, као и Национална служба за запошљавање (у даљем тексту: НСЗ), на пољу подршке samozapošljavanju и новом запошљавању. Нефинансијска подршка унапређењу конкурентности привреди, пре свега малих и средњих предузећа, на регионалном нивоу, пружа се кроз мрежу акредитованих регионалних развојних агенција (у даљем тексту: АРРА). Органи Аутономне покрајине Војводине и локалне самоуправе, у складу са својом надлежношћу и развојним документима, такође, су активне у подстицању економског развоја на територији за коју су надлежни.

Поред подршке коју пружају јавне институције, а која се заснива на националним изворима финансирања, постоје и друге институције и организације активне у пружању пословних услуга, а које су финансиране из сопствених средстава независних од државног буџета (финансирање пројеката, чланарина, јавни позиви, итд.) Неке од ових институција су Привредна комора Србије (ПКС), друга пословна удружења, мрежа пословних инкубатора и кластера.

II.1.2. Индустриска политика

Најзначајнији стратешки документ у овој области је Стратегија и политика развоја индустрије Републике Србије од 2011. до 2020. године (у даљем тексту: Индустриска стратегија), који је усвојен 30. јуна 2011. године на предлог Министарства привреде („Службени гласник РС”, број 55/11).

Стратешки концепт политике индустријског развоја је хоризонталан и међусекторски и базиран је на стварању конкурентне и извозно оријентисане привреде, пре свега, у сектору малих и средњих предузећа, као и континуираном спровођењу структурних реформи у земљи и стварању најповољнијег амбијента за привлачење директних инвестиција.

Индустриска стратегија је документ који настоји да повеже и синхронизује 13 различитих политика (образовање, технолошки развој, истраживање и развој, реструктурирање и приватизација, улагање, ИКТ, предузетништво, запошљавање, енергетска ефикасност, заштита животне средине, заштита тржишне конкуренције,

регионални развој и унапређење корпоративног управљања). Неке од ових политика су додатно разрађене и дефинисане посебним стратешким документима, као што је политика развоја предузетништва, иновациона политика и др.

Политике ЕУ у овој области послужиле су као основ приликом израде Индустијске стратегије, тако да је она у том смислу у великој мери усклађена како са циљевима Стратегије Европа 2020 тако и са другим оперативним документима.

Индустијска стратегија је усвојена (2011.) у периоду када је у фокусу реформи реалног сектора још увек био процес приватизације предузећа у друштвеном власништву. У складу са тим, значајна пажња била је усмерена на подршку процесу приватизације односно на предузећа која су се припремала за приватизацију и то у неколико стратешких сектора (металски комплекс, аутомобилска индустрија и сл.). Стога, Индустијској стратегији недостају мере које су фокусиране на кључне компаративне предности Републике Србије, нарочито у погледу секторског приступа.

Током 2015. године, фокус реформе померио се ка стварању подстицајног амбијента за инвестиције и развој приватног сектора, реформу јавног сектора, сузбијање сиве економије и корупције, регулисање тржишта рада, модернизацију пореског система и сл. Оваква усмерења довела су до промена у систему подстицаја који се све више усмерава на развојне пројекте домаћих и страних приватних предузећа, при чему веома важно место имају директне инвестиције.

Нови оквир мера за привлачење директних инвестиција и подстицаји за улагања регулисан је Законом о улагањима из 2015. године. Подстицајне мере које су предвиђене овим законом су у складу са правилима о државној помоћи. Наиме, инвеститори могу да остваре право на различите подстицаје за улагања, у складу са прописима којима се уређује државна помоћ (регионална државна помоћ), порески подстицаји и ослобађања од плаћања такси, царинске повластице, олакшице у систему обавезног социјалног осигурања. Када су у питању новчана средства подстицаја, поступак и критеријуми за њихову доделу прописани су Уредбом о условима и начину привлачења улагања („Службени гласник РС”, број 27/16) коју је донела Влада на предлог Министарства привреде, а којом је предвиђен начин одређивања максималног интензитета подстицаја у односу на оправдане трошкове и намену средстава. Средства се додељују као подстицај инвестиционим пројектима у прозводном сектору и сектору услуга, који могу бити предмет међународне трговине, а основни параметри за одређивање максималног интензитета подстицаја у односу на оправдане трошкове инвестиције су величина улагања, број нових радних места која ће бити отворена, ниво развијености општине у којој се реализује улагање и величина привредних друштава.

II.1.3. Пословно окружење

Реформе у области унапређења пословног окружења усмерене су на измену прописа и административних процедура у циљу уклањања непотребних регулаторних препрека пословању, смањења трошкова и уштеде времена привреди, односно стварања подстицајног амбијента за вођење пословања. Приликом реформе пословног окружења, посебно се води рачуна о унапређењу самог процеса доношења прописа, праћење његовог спровођења у пракси, али и укључивања привреде у све фазе процеса.

Када је реч о уласку на тржиште, регистрација привредних субјеката успешно је реформисана увођењем једно-шалтерског система регистрације (*one stop shop*) који је почео са радом у мају 2009. године. На овај начин, привредни субјекти приликом регистрације у Агенцији за привредне регистре, подношењем јединствене регистрационе пријаве, добијају и јединствени матични број и порески идентификациони број (ПИБ), а такође, се врши и пријава надлежним фондовима социјалног и здравственог осигурања, као и пријава на паушално опорезивање односно пријава за евидентирање обвезника пореза на додату вредност. Од априла 2016. године, регистрација оснивања привредног субјекта се спроводи у истом дану када је поднета сама пријава.

За процес изласка са тржишта, важна је реформа стечајног законодавства у Републици Србији, која је започела 2001. године. Значајна унапређења по питању дужине трајања стечајног поступка, степена намирња поверилаца и висине трошкова стечајног поступка, донео је Закон о стечају усвојен 2009. године на предлог министарства надлежног за послове привреде („Службени гласник РС”, број 104/09). Измене и допуне овог закона које су уследиле 2014. године, као и нове измене које су у припреми, иду у правцу даље оптимизације стечајног поступка у Републици Србији.

Значајни помаци у смањењу парафискалних намета, учињени су у току 2011. године када је спроведен највећи део препорука Јединице за спровођење свеобухватне реформе прописа¹, а затим крајем 2012. године када је укинута око 130 парафискалних намета који су оптерећивали привреду.

Посебно значајан напредак на пољу унапређења пословног окружења, постигнут је у току 2014. и 2015. године усвајањем и применом нових прописа у области радних односа, грађевинских дозвола и инспекцијског надзора. Проблеми у овим областима су дуго, пре тога, били навођени у различитим међународним извештајима као највеће препреке у пословном окружењу у Републици Србији.

¹ Влада Републике Србије је 2008. године образовала Јединицу за спровођење свеобухватне реформе прописа, чији је задатак био оперативно спровођење гиљотине прописа у сарадњи са Светском банком. Основни циљ гиљотине прописа била је идентификација и стављање ван снаге односно измена републичких прописа који грађанима и привреди стварају непотребне административне процедуре и трошкове. Овај процес трајао је од 2009. до 2011. године. Полазиште за рад биле су информације привреде и грађана о томе који прописи стварају највеће непотребне препреке.

Законом о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи на предлог Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре („Службени гласник РС”, бр. 132/14 и 145/14) уводе се бројне новине које су довеле до смањења трајања поступка за издавање грађевинских и употребних дозвола. Кључна новина јесте обједињена процедура за издавање грађевинске дозволе – „све на једном месту”, која је додатно унапређена од 1. јануара 2016. године, успостављањем електронске процедуре подношења захтева и издавања грађевинске дозволе.

Законом о инспекцијском надзору, донетим 15. априла 2015. године на предлог Министарства државне управе и локалне самоуправе („Службени гласник РС”, број 36/15) утврђен је јединствен правни оквир за функционисање свих инспекцијских служби, појачана превентивна функција инспекцијског надзора и успостављен механизам сарадње. На тај начин створени су услови за ефикаснију борбу против сиве економије и нелојалне конкуренције на тржишту, а привредним субјектима је омогућено да се боље упознају са својим правима и обавезама током инспекцијске контроле и смање њихови губици времена и трошкови услед непотребно честих и несинхронизованих инспекцијских контрола. Овим законом је створен недостајући правни оквир за инспекцијски надзор над нерегистрованим субјектима, који представљају нелојалну конкуренцију привредним субјектима који послују легално.

У циљу што лакшег и бржег обављања административних процедура, све више се развијају сервиси електронске управе. Поред увођења електронске пријаве и одјаве радника, велики напредак на овом пољу начињен је у делу електронских сервиса за пореске обвезнике (подношење пријава за порезе по одбитку, порез на додату вредност, порез на добит правних лица и годишњи порез на доходак грађана). Такође, важна новина на овом пољу уведена је и у оквиру Регистра финансијских извештаја при Агенцији за привредне регистре, где је од 2015. године уведено електронско подношење годишњих финансијских извештаја.

Сива економија је појава која по оцени привредника и даље има изузетно негативан утицај на пословно окружење у Републици Србији. Досадашњи приступ њеном сузбијању био је базиран на појединачним акцијама које нису значајно допринеле њеном смањењу. У циљу организоване и свеобухватне борбе против сиве економије, Влада је формирала Координационо тело за усмеравање активности за сузбијање сиве економије у децембру 2014. године, чије је оснивање значајно утицало на појачање борбе против сиве економије у току 2015. године. На основу предлога овог тела, Влада је годину дана касније, 17. децембра 2015. године, усвојила Национални програм за сузбијање сиве економије са Акционим планом за спровођење овог Програма за 2016. годину са пројекцијом активности за 2017. годину. Основни циљ је смањење учешћа сиве економије у БДП Републике Србије са 30,1% на 26,7%. Овај циљ ће се постићи мерама усмереним на побољшање координације и транспарентности рада свих органа укључених у надзор, процесуирање и санкционисање прекршаја и кривичних дела у привреди, унапређење функционисања фискалног система,

смањење административних и парафискалних намета и подизање свести грађана и привредног сектора о значају сузбијања сиве економије.

У 2016. години почеле су да важе и одредбе новог Закона о општем управном поступку, усвојеном на предлог Министарства државне управе и локалне самоуправе („Службени гласник РС”, број 18/16), који управу обавезује да више не тражи од грађана и привреде податке о којима се води службена евиденција, већ да се они обезбеђују кроз размену података између органа. Пуном применом ових одредаба значајно ће се олакшати обављање административних процедура и уштедети време грађанима, али и привредном сектору.

Поред унапређења пословног окружења кроз измену прописа, велика пажња је усмерена и на унапређење самог процеса доношења прописа. Од новембра 2004. године уведена је обавеза израде анализе ефеката прописа (у даљем тексту: АЕП) приликом предлагања нових прописа. Законом о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10 и 99/14) и Пословником Владе прописана је обавеза за министарства и посебне организације, да у припреми закона, којим се битно мења уређење неког питања или уређује питање које посебно занима јавност, спроведу јавну расправу, као облик консултације са представницима привреде и грађана. Влада је 2014. године усвојила и Смернице за укључивање организација цивилног друштва у процес доношења прописа, које препоручују објављивање листе прописа чије се доношење предлаже у календарској години на интернет страници надлежног органа државне управе и порталу е-Управе и дефинишу минималну садржину повратне информације о резултатима спроведене јавне расправе.

Као резултат спровођења свих наведених реформи у области пословног окружења, Република Србија је у 2016. години рангирана на 47. месту према условима пословања на листи Светске банке – *World Bank Doing Business Report 2016*. Република Србија се, такође, налази међу 10 земаља са оствареним највећим напретком, од укупно 189. земаља у 2016. години. Република Србија је остварила највећи напредак у побољшању ових услова пословања и тиме постигла најбољу позицију у претходних девет година. Такође, остварен је најбољи двогодишњи резултат кроз побољшање позиције са 91. на 47. место (скок за 44. места).

II.1.4. Политика развоја малих и средњих предузећа и предузетништва

Почетком 2015. године, Влада Републике Србије усвојила је Стратегију за подршку развоја малих и средњих предузећа, предузетништва и конкурентности за период од 2015. до 2020. године на предлог Министарства привреде („Службени гласник РС”, број 35/15) (у даљем тексту: Стратегија МСПП), која представља средњорочни оквир политике развоја МСПП за наредни период.

Стратешка визија овог документа базира се на развоју предузетништва и конкурентности, заснованим на приватној предузетничкој иницијативи, знању и иновативности, у циљу оснаживања домаћих микро, малих и средњих привредних

друштва и предузетника у довољној мери да спремно одговоре на притисак конкуренције на заједничком тржишту ЕУ и допринесу побољшању животног стандарда у Републици Србији. Главни индикатори на основу којих ће се пратити остваривање циљева Стратегије до 2020. су пораст броја МСПП на 350.000, пораст броја запослених у МСПП на 950.000 и достизање просечне годишње стопе раста бруто додате вредности (БДВ) овог сектора од 3%.

Приоритетне области деловања у наредном петогодишњем периоду, које уједно представљају и шест основних стубова Стратегије су: унапређење пословног окружења, унапређење приступа изворима финансирања, континуирани развој људских ресурса, јачање одрживости и конкурентности МСПП, унапређење приступа новим тржиштима и развој и промоција предузетничког духа и подстицање предузетништва жена, младих и социјалног предузетништва.

Спровођење Стратегије МСПП заснива се на двогодишњим акционим плановима, у којима су разрађене приоритетне мере у оквиру сваког појединачног стуба Стратегије.

Стратегијом МСПП се наставља политика пуног уважавања и примене свих докумената који утврђују политику Европске уније у области предузетништва и конкурентности, а пре свега Стратегије Европа 2020 и Акта о малим предузећима (у даљем тексту: АМП).

У припреми Стратегије МСПП коришћени су налази и препоруке садржане у извештајима домаћих и међународних институција (НАЛЕД, Светска банка, Савет страних инвеститора, ОЕЦД и др.), као и информације сакупљене кроз дијалог са привредницима. Континуиран дијалог јавног и МСПП сектора о питањима од значаја за развој предузетништва у Републици Србији одвија се кроз сарадњу са Привредном комором Србије, у оквиру које функционише Форум за МСП, али и кроз консултације са другим пословним асоцијацијама и удружењима предузетника.

У циљу успешне координације спровођења Стратегије и укључивања представника привреде у тај процес, непосредно након усвајања Стратегије, образован је Савет за мала и средња предузећа, предузетништво и конкурентност (у даљем тексту: Савет), као повремено радно тело Владе, чији су чланови представници ресорних министарстава, као и представници привреде и стручне јавности.

Према подацима из најновијег објављеног *SME Policy Index 2016²: Западни Балкан и Турска*, недавни напредак у креирању и примени политика за мала и средња предузећа и предузетништво, као и примена Акта о малим предузећима (*the Small Business Act for Europe*), је позитивно оцењен.

Република Србија учествује у *SME Performance Review*, једном од главних инструмената које Европска комисија користи да прати и процени напредак земље у примени Акта о малим предузећима на годишњој основи. Према *SME Performance Review*

² Овај извештаје је припремљен од стране ОЕЦД, Европске комисије (Генерални директорат за унутрашње тржиште, индустрију, предузетништво и МСП), Европска банка за обнову и развој, Европска фондација за тренинг и Центар за предузетничко учење Југоисточне Европе.

– SBA извештају за 2015. годину за Србију – приоритети политике за мала и средња предузећа су смањење и поједностављење административних и регулаторних захтева, даља подршка интернационализацији малих и средњих предузећа, развој алтернативних извора финансирања и систематична примена „МСП теста” (*SME Test*).

II.1.5. Дефиниција МСП

Дефиниција према којој се врши класификација микро, малих и средњих предузећа у Републици Србији за потребе доделе државне помоћи, налази се у Уредби о правилима за доделу државне помоћи усвојеној на предлог Министарства финансија („Службени гласник РС”, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 и 119/14).

Дефиниција МСП из наведене Уредбе, усклађена је са Препоруком 2003/361/ЕЗ Европске комисије од 6. маја 2003. године у вези дефинисања микро, малих и средњих предузећа, укључујући и одредбе које се односе на повезана и партнерска друштва. Минимално додатно усклађивање биће потребно како би се посебно издвојила категорија микро предузећа, која тренутно нису раздвојена од малих предузећа. Међутим, ова неусклађеност није од значаја за практичну примену дефиниције МСП за потребе доделе државне помоћи.

На овај начин у Републици Србији је осигурана предвидивост и правна сигурност, односно једнак третман МСП приликом доделе државне помоћи какав имају и МСП у ЕУ. Дефиниција МСП из, горе наведене, Препоруке ЕУ и Уредбе Владе РС примењује се и приликом коришћења средстава из ЕУ програма (КОЗМЕ, ХОРИЗОНТ 2020).

За потребе финансијског извештавања, као што је то пракса и у ЕУ, користи се дефиниција за разврставање МСП, која има другачије прагове за разврставање од оних из Уредбе о правилима за доделу државне помоћи, а усклађује се са релевантним ЕУ директивама у области корпоративног рачуноводства и законске ревизије. Ова дефиниција се налази у Закону о рачуноводству, донетом 16. јула 2013. године на предлог министарства надлежног за послове финансија („Службени гласник РС”, број 62/13).

II.1.6. Иновациона политика

Национална стратегија научног и технолошког развоја Републике Србије, за период 2016-2020, „ИСТРАЖИВАЊЕ за ИНОВАЦИЈЕ” („Службени гласник РС”, број 25/16) и Закон о иновационој делатности („Службени гласник РС”, бр. 110/05, 18/10 и 55/13) регулише основне принципе, циљеве и организацију примене научних сазнања, техничких и технолошких знања, инвентивности и проналазака, у циљу стварања нових и бољих производа, процеса и услуга, а самим тим побољшања конкурентности националне економије.

Иновациона делатност се обавља кроз национални иновациони систем и састоји се од различитих активности које се предузимају у циљу стварања нових или значајно

унапређених производа, технологија, процеса и услуга у складу са потребама тржишта. Национални иновациони систем се састоји од групе организација, институција и њихових међусобних веза у циљу генерисања, ширења и примене научних и технолошких знања у индустрији Републике Србије.

Поред Министарства просвете, науке и технолошког развоја (у даљем тексту: МПНТР), Фонд за иновациону делатност и Завод за интелектуалну својину Републике Србије су најдиректније укључени у реализацију иновационе политике.

У МПНТР се води Регистар иновационих организација који је, као део јавне електронске базе података, до јуна 2016. Године имао 83 регистроване организације које се баве иновационим активностима, 11 организација које пружају инфраструктурну подршку иновационој делатности и 94 регистрована физичка лица-иноватора.

Најважније мере које МПНТР спроводи са циљем подстицања и јачања иновација, су:

1. „Програм подршке за иновационе активности”, који се спроводи од 2007. године и који се финансира из националног буџета. Главни циљ овог Програма је да комерцијално подржи резултате истраживања и развојних активности које су настале кроз сарадњу регистрованих иновативних компанија и научно-истраживачких институција, и регистрованих физичких лица-иноватора. У свих шест јавних позива кроз „Програм подршке за иновационе активности”, МПНТР је подржао 391 иновативни пројекат укупне вредности од 10,6 милиона евра и 124 пројеката појединих иноватора укупне вредности 0,8 милиона евра. Сваки пројекат је суфинансиран од стране корисника.
2. Пројекат „Такмичење за најбољу технолошку иновацију” има за циљ да промовише предузетништво и пружа техничку помоћ потенцијалним и постојећим високо-технолошким компанијама и предузетницима, који су спремни и способни да претворе своје идеје и проналаске у тржишно вредновану иновацију. Ово такмичење МПНТР организује се сваке године, почевши од 2005. године, у сарадњи са Факултетом техничких наука Универзитета у Новом Саду, Привредном комором Србије и Заводом за интелектуалну својину Републике Србије.

Фонд за иновациону делатност је започео своје оперативне активности у 2011. години са имплементацијом *Innovation Serbia Project* који је финансиран из предприступних фондова ЕУ. У оквиру овог пројекта реализована су два финансијска инструмента: Програм раног развоја (*Mini Grants Program*) и програм суфинансирања иновација (*Matching Grants Program*). Ови програми подржавају иновативне компаније у раној фази развоја и проширују могућности за сарадњу српских иновативних компанија са стратешким партнерима. Укупна вредност пројекта износила је 8,4 милиона евра, а подржана су 53 пројекта у износу од 6 милиона евра. Овај програм подршке ће се наставити.

За даље унапређење сарадње између малих и средњих предузећа и академске заједнице, као и за стварање услова и изградњу капацитета за трансфер технологије,

МПНТР и Фонд за иновациону делатност почињу са новим ИПА 2013 пројектом „Пројекат подршке истраживању, иновацијама и трансферу технологије у Србији” чија је укупна вредност 6,9 милиона евра, а који се финансира из ЕУ ИПА фондова. У оквиру овог пројекта грант шеме за подстицање сарадње између научних и развојних институција и приватног сектора биће имплементирана и изградња институционалних капацитета предвиђена за даљу техничку подршку за иновативни и истраживачко-развојни сектор у области трансфера технологије.

Иновациона политика у Републици Србији у великој мери прати трендове и правце развоја политике иновација земаља чланица ЕУ, а Република Србија учествује и у различитим програмима и пројектима у овој области, као што је Хоризонт 2020.

II.2. Инструменти предузетничке и индустријске политике

У складу са садржајем реформских докумената и динамиком којом се она спроводе, мењали су се и инструменти индустријске политике. Напуштен је принцип селективних мера које подразумевају арбитране и *ad hoc* државне интервенције у циљу решавања ургентних проблема неприватизованих предузећа и направљен је заокрет ка хоризонталним мерама усмереним на унапређење конкурентности приватних предузећа.

Инструменти спровођења индустријске политике обухватају: мешавину законских и административних мера и активности, финансијску подршку укључујући државну помоћ и активности које омогућавају приступ финансирању, подршку јачању конкурентности, подршку иновацијама, увођење информационог друштва, и посебну подршку малим и средњим предузећима.

Ипак, најважнији инструмент индустријске политике у овом тренутку су подстицаји за директна улагања. Законом о буџету за 2016. годину, у члану 6. опредељени су следећи износи средстава (показује опредељена средства за подстицаје – не укључујући пореске олакшице):

- у 2016. години у износу од РСД 8,133,325,000 (66,038,689.51 евра³)
- у 2017. години у износу од РСД 6,629,660,000 (53,037,280 евра⁴)
- у 2018. години у износу од РСД 8,423,203,100 (66,324,433 евра⁵)

Од 2014. године закључно са јуном 2016. године, укупан број подржаних привредних субјеката је 33, са тенденцијом даљег повећања броја, у складу са преосталим расположивим средствима.

Током економске кризе, спроведени су и програми субвенционисаних каматних стопа за кредите за ликвидност и инвестиције, које су одобравале комерцијалне банаке по посебном програму Владе.

³ Просечна месечна вредност девизног курса у периоду јануар-јун 2016. године (извор: Народна банка Србије)

⁴ Процењена вредност девизног курса 1ЕУР = 125, 0 РСД

⁵ Процењена вредност девизног курса 1ЕУР = 127, 0 РСД

Претходних година развијани су, уз поштовање правила државне помоћи, инструменти предузетничке политике, за која су поступно одвајана све већа средства. Ови инструменти се могу поделити у три типа директне подршке:

1. Нефинансијска подршка МСПП– организовано је континуирано пружања бесплатних информација, основних обука, менторинг и основних саветодавних услуга за МСПП широм земље, кроз мрежу 15 регионалних развојних агенција, што се финансира из националног буџета од 2012. године кроз програм Стандардизованог сета услуга за МСП.
2. Финансијски инструменти – поред повољнијих кредита, гаранција, осигурања и факторинга, који се реализују преко Фонда за развој Републике Србије и АОФИ, развијени су и заједнички програми са комерцијалним банкама (попут Програма подршке малим предузећима за набавку опреме, који представља микс кредита комерцијалних банака са бесповратним средствима у износу од 25% вредности опреме).

Такође, кредитне линије међународних финансијских институција са државним гаранцијама попут АПЕКС кредитне линије Европске инвестиционе банке, заједно са кредитним линијама финансираним од стране донатора или билатералних програма (ЕАР Револвинг фонд, Италијанска кредитна линија за мала и средња предузећа и кредитна линија данског ЛЕДИБ програма) се и даље реализују преко комерцијалних банака и тиме унапређују приступ додатним изворима финансирања за сектор МСП.

Кроз учешће у регионалном програму „Програм за развој и иновације предузећа Западног Балкана”, Републици Србији су на располагању три инструмента за унапређење финансирања иновативних МСП и то: Фонд за раст предузећа (ЕНЕФ) кроз који је могуће обезбедити улагања у капитал постојећих привредних друштава са потенцијалом за раст, Фонд за иновациону делатност (ЕНИФ) кроз који је могуће обезбедити улагање у предузетнички капитал за новоосноване иновативне компаније и гаранцијске шема, које могу да користе банке.

Међутим, имајући у виду да је приступ финансирању препознат као један од главних проблема развоја МСП сектора у Републици Србији, а да је за финансијске инструменте потребно обезбедити значајно већа средства, покренута је иницијатива да се један део националних ИПА средстава усмери за ту намену и на тај начин појачају програми финансирани из националних извора. Како би квалитетно припремили будуће интервенције уз поштовање препорука које важе за земље чланице, Република Србија је затражила да се сачини МСП *ex ante* студија за увођење финансијских инструмената, како би се сагледале реалне потребе и недостаци и сачинио предлог инвестиционе стратегије. За израду ове студије агажована је Европска инвестициона банка, уз финансијску подршку ЕУ из ИПА фондова.

3. Грант шемама за унапређење конкурентности и иновативности, подржавају се иновациони пројекти, услуге приватних бизнис консултаната, увођење стандарда, наступ

на сајмовима, унапређење информационих система у компанијама, заједнички пројекти кластера. Грант шемама се подржава и самозапошљавање и развој женског предузетништва.

У циљу да покаже своју посвећеност и унапреди предузетништво, у фебруару 2016. године Влада Републике Србије је званично покренула иницијативу „Година предузетништва 2016”. Ова иницијатива треба да уједини напоре надлежних министарстава и институција на националном нивоу, али и свих других партнера који су спремни и могу да се директно укључе и помогну развој предузетништва и афирмацију предузетничког духа. Структура активности, које се реализују у оквиру Године предузетништва, организоване су у три области деловања - унапређење пословног окружења, развој и афирмација предузетничког духа и директна подршка развоју предузетништва. Укупно је за све инструменте опредељено 16 милијарди динара, значајно више него претходних година. Подстицаји су груписани у подршку за почетнике у бизнису и подршку за раст кроз инвестиције, интернационализацију и иновације.

II.2.1. Учешће у програмима ЕУ

Република Србија је 2008. године потписала Меморандум о разумевању и приступила Програму за предузетништво и иновативност (ЕИП) Оквирног програма за конкурентност и иновативност (ЦИП). Кроз учешће у овом Програму, Србија је добила могућност да се укључи и у Европску мрежу предузетништва (ЕЕН) и тиме малим и средњим предузећима у Републици Србији омогући низ нових услуга, које се односе на бољи приступ информацијама о јединственом тржишту, као и повезивање са потенцијалним партнерима широм Европе. Највећи број пројеката финансираних у оквиру ЕИП, у којима је Србија учествовала, били су у области туризма, а међу значајним пројектима су и Амбасадори женског предузетништва, Ментори женског предузетништва, Програм подршке кластер менаџменту (СЕЕНЕЦО), Сателитски рачуни за задруге и сл. Важан резултат био је потписивање споразума тадашње Чачанске банке и Европског инвестиционог фонда о коришћењу инструмента за гаранције за кредитирање МСП. Такође, захваљујући овом Програму, Републици Србији је омогућено учешће у бројним европским иницијативама, од промотивних (Европска недеља малих и средњих предузећа и Такмичење за најбољу идеју у области промоције предузетништва), преко учешћа у радним групама ЕК (социјално предузетништво, пословни трансфер) и приступа инструментима за мерење учинка политика за подршку МСП – *SME Performance Review*.

У 2016. години Република Србија је приступила КОЗМЕ програму, наследнику ЦИП програма. Приступањем КОЗМЕ програму, Република Србија наставља са претходним активностима у Европској мрежи предузетништва, као званични члан. Четири комерцијалне банке у Републици Србији су поднеле пријаву за компоненту - финансијски инструменти у оквиру КОЗМЕ, а три банке су већ започеле преговоре са Европским инвестиционим фондом у јулу 2016. године. Министарство привреде надлежно је за спровођење КОЗМЕ

промотивне кампање у циљу боље промоције и информисања могућности Програма за потенцијалне кориснике широм земље.

II.2.2. Борба против кашњења у плаћањима у пословним трансакцијама

Као једна од кључних мера предузетих да се побољша ликвидност привреде, која је озбиљно била погођена глобалном финансијском кризом, било је и усвајање Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Службени гласник РС”, бр. 119/12 и 68/15, у даљем тексту: Закон), који је донет 15. децембра 2012. године. Основ за израду овог закона је била Директива 2011/7/ЕУ Европског парламента и Савета Европе од 16. фебруара 2011. године о борби против кашњења у плаћању у комерцијалним трансакцијама, а чије кључне одредбе су пренете у Закон.

Закон је у великој мери усклађен са поменутом директивом ЕУ, а његова пуна хармонизација ће бити завршена до краја 2018. године.

Закон има за циљ повећање ликвидности српске привреде увођењем рокова плаћања у комерцијалним трансакцијама између јавног сектора и привредних субјеката, као и између привредних субјеката, односно између субјеката јавног сектора, увођењем камате за закаснела плаћања и накнаде за кашњење у испуњавању новчаних обавеза. Ради потпуног усклађивања Закона са Директивом, биће потребно да се смањи максимални рок за измирење плаћања јавног сектора са 45 дана на 30 дана и да се смањи накнада за кашњење са 20.000 динара (око 160 евра, на 40 евра).

Надзор над спровођењем Закона између јавног сектора и привредних субјеката у комерцијалним трансакцијама у којима су субјекти јавног сектора дужници, као и између субјеката јавног сектора, врши Одељење за буџетску инспекцију Министарства финансија. Ради лакшег спровођења надзора од стране Одељења за буџетску инспекцију, Управа за трезор, трезор аутономне покрајине и трезори јединица локалне самоуправе, прикупљају податке о преузетим обавезама од субјеката јавног сектора, које они достављају кроз информациони систем Управе за трезор („Регистар измирења новчаних обавеза – РИНО”) и буџетско информациони систем трезора аутономне покрајине.

Надзор над спровођењем Закона у комерцијалним трансакцијама између самих привредних субјеката врши Пореска управа.

У јулу 2015. године, овај Закон је измењен како би се увели рокови за измирење новчаних обавеза у случајевима када су обе стране субјекти јавног сектора. Ово је учињено прописивањем да се уговором између субјеката јавног сектора, не може предвидети рок за измирење обавеза дужи од 60 дана.

П.3. Секторске политике

Досадашњи приступ креирању политике и подршке развоју привреде није био секторски оријентисан што за резултат има одсуство посебних секторских политика и програма, осим за област туризма, као специфичне гране, која је такође предмет овог поглавља.

Током 2016. године Министарство привреде је отпочело припремне активности у области развоја секторских стратегија. Методологија за одређивање приоритетних индустрија са највећим потенцијалом раста и развоја је утврђена на основу композитног Индекса развојног потенцијала. На основу дефинисане методологије, отпочела је анализа индустријских сектора у циљу идентификовања и прелиминарног избора приоритетних сектора за које ће у 2017. години бити израђене секторске стратегије. Процес је отпочео са прикупљањем и анализом постојећих статистичких и осталих података посебних индустријских сектора и анализом њихових потенцијала. Како би се сва релевантна мишљења узела у обзир током идентификационе фазе, одржане су консултације са представницима пословног окружења.

П.3.1. Туризам

Туризам је важан покретач националног и регионалног економског развоја и игра важну улогу у покретању економског раста и отварању нових радних места у Републици Србији.

Креирање политике развоја туризма у надлежности је Министарства трговине, туризма и телекомуникација. Туристичка организација Србије (ТОС) је надлежна за послове промоције туризма у земљи и иностранству.

У складу са принципима и политикама туризма креиран је Нацрт Стратегије развоја туризма 2016-2025, који је у процесу усвајања. Поменута Стратегија ће бити усвојена у другој половини 2016. године.

Правни оквир за развој туризма представља Закон о туризму, усвојен на предлог Министарства трговине, туризма и телекомуникација („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 99/11 и други закони 93/12 и 84/15). Према новом Закону о туризму, дестинацијске менаџмент организације могу да буду и управљачи туристичког простора. Посебан акценат је стављен на привлачење иностране тражње и развој предузетништва у туризму.

Када су у питању секторски инструменти, постоји одређени број подстицајних финансијских мера и то: субвенције и дотације за улагање у туристичку инфраструктуру и суперструктуру и субвенције за пројекте намењене унапређењу и побољшању туристичке понуде у Републици Србији. Ова средства усмерена су на невладине организације, локалне туристичке организације, као и мала предузећа.

Од 2015. године усвојена су и примењују се два нова секторска инструмента – ваучери за јачање домаће понуде и тражње и субвенције за рецептивне туристичке агенције, које доводе стране туристе у Републику Србију.

Поменуте активносоти су имплементирани у циљу подршке и јачања домаће понуде и иностране тражње.

III. Планови за потпуно усклађивање законодавног и институционалног оквира са правним тековинама ЕУ

III. 1. Начела индустријске политике и политике развоја предузетништва

Република Србија ће у наредном периоду наставити са политикама које су усмерене ка стварању услова за економски раст и јачање конкурентности националне привреде, првенствено стварањем привлачног пословног окружења за нове инвестиције и развој предузетништва.

Ове политике и инструменти за њихово спровођење, биће усклађени са одговарајућим политикама ЕУ у складу с чланом 173. Уговора о функционисању Европске уније, као и са Стратегијом Европа 2020. У том смислу, посебна пажња ће бити посвећена активностима усмереним на повећање конкурентности прерађивачке индустрије и сектора малих и средњих предузећа у складу са принципима паметног раста и повећања интегрисаности у међународне ланце вредности. Република Србија ће настојати да мерама индустријске политике и политике развоја предузетништва, своју конкурентност и привлачење инвестиција, све мање заснива на јефтиној радној снази, а све више улаже у унапређење људских ресурса кроз боље образовање и обуке у складу са захтевима привреде, подстиче стварање иновативних производа с већом додатном вредношћу, коришћење предности дигиталних технологија у пословању и привредну сарадњу домаћих предузећа са европским и међународним партнерима и унутар кластера.

Република Србија ће остати доследна принципима одрживости и транспарентности током процеса израде политика и консултацијама са приватним сектором и осталим заинтересованим странама током свих фаза у изради политика. Таквим приступом, биће подстакнуто спровођење политика, а процес праћења и евалуације ће бити унапређен.

III. 1. 1. Индустријска политика

Индустрија, а превасходно прерађивачка индустрија, и процес реиндустријализације, имају велики значај за привредни развој Републике Србије. У наредном периоду ће се спровести темељна ревизија и ажурирање индустријске политике. Министарство привреде ће кординирати процес ревизије, као и будуће спровођење Индустријске стратегије, а биће оформљено и међуресорно тело које ће се састојати од

представника релевантних министарстава, привреде и стручне јавности. Министарство привреде ће бити задужено и за праћење и евалуацију спровођења Индустијске стратегије.

Процес ревизије постојеће Индустијске стратегије базираће се на објективном сагледавању недостатака у спровођењу актуелног документа, али и на бољем разумевању потреба привреде. Квантитативне и квалитативне анализе биће спроведене у оквиру пројекта Светске банке: „Конкурентност и запошљавање”, а биће припремљене и препоруке за нову Индустијску стратегију.

Дубинска анализа карактеристика реалног сектора и ланаца вредности за четири изабрана сектора са препорукама, укључујући и препоруке за јачање ланаца вредности биће завршена до фебруара 2017. године. Такође, приказ карактеристика реалног сектора и ланаца вредности са препорукама за преостале секторе прерађивачке индустрије ће бити завршен до јуна 2017. године.

Нова индустијска стратегија неће представљати нови стратешки правац, већ логичан развој економске политике Владе, надахнут општим принципима индустијске политике Европске уније. Доследно и у складу са претходним стратешким документом, задржаће се принцип индустијског реструктурирања, све више укључујући технолошки интензивне индустрије, а напуштајући радно-интензивне секторе и усмеравајући се на остваривање принципа паметног и одрживог раста.

Нова индустијска стратегија имаће структуру матрице, односно комбиноваће хоризонталне и вертикалне мере. Хоризонталне мере ће бити остварене кроз спровођење постојећих стратегија као што су Стратегија за подршку развоја малих и средњих предузећа, предузетништва и конкурентности за период 2015-2020. године, Стратегија научног и технолошког развоја Републике Србије за период 2016-2020. године, Стратегија развоја образовања у Републици Србији до 2020. године, као и израдом нових хоризонталних мера, уколико се укаже потреба. Са друге стране, вертикалне мере ће бити развијене кроз секторске стратегије.

Током 2016. године Министарство привреде је отпочело припремни рад у области израде секторских стратегија. Процес израде секторских стратегија ће резултирати стратешким документима за изабране секторе, који ће бити праћени и одговарајућим акционим плановима и обухватиће разрађене мере, надлежне институције, рокове, индикаторе са изворима верификације и финансирања. Адекватан механизам праћења и евалуације биће израђен. Стратегије са акционим плановима за четири изабрана сектора биће завршене до јуна 2017. године. Све наведене активности, које се односе на израду секторских стратегија и акционих планова, подржане су кроз пројекат Светске банке „Конкурентност и запошљавање”.

Израда секторских стратегија и акционих планова базираће се на приступу учешћа, што подразумева директно ангажовање свих релевантних заинтересованих страна из јавног и приватног сектора у процесу њихове разраде и спровођења. Министарство привреде ће бити задужено да обезбеди учешће приватног, академског и научног сектора у процесу израде секторских стратегија и да организује радионице, јавне расправе и/или округле

столове (планиран је 21 догађај) са циљем обезбеђивања приступа учешћа и ангажовање заинтересованих страна у изради стратегија и акционих планова. Учешће релевантних страна у процесу израде стратегија има за циљ не само да се размене идеје и детаљно разраде све иницијативе, већ и да се идентификују, активирају и кординирају партнерства за будуће спровођење појединачних акционих планова и пројеката.

Оријентација на секторски приступ ће омогућити ефикасније коришћење свих расположивих средстава/ресурса (људских, технолошких, природних и финансијских средстава) за мере подршке у секторима који имају најбоље развојне шансе за убрзање економског раста. Након што политике и одговарајући акциони планови за дефинисане секторе буду усвојени, буџетска финансијска средства биће планирана у складу са расположивим јавним средствима.

III. 1. 2. Пословно окружење

Приоритети за даље унапређење пословног окружења дефинисани су у неколико стратешких докумената, међу којима су најважнији Стратегија регулаторне реформе и унапређења система управљања јавним политикама до 2020. године, Стратегија МСП, Програм за унапређење позиције Републике Србије на *Doing Business* листи за период 2015-2017. године и Национални програм за сузбијање сиве економије.

Биће настављене већ започете реформе, пре свега, у области реформе рада инспекцијских служби, пореске управе, борбе против сиве економије и ефикасне примене донетих законских решења у области изградње и општег управног поступка.

Најважнија нова структурна реформа из ове области, која је укључена у Програм економских реформи 2016-2018. године, тиче се почетка системског рада на унапређењу административног оквира пословања привреде кроз оснивање јединственог јавног регистра за све административне захтеве и процедуре. Ово ће омогућити привредним субјектима и грађанима да стекну транспарентан увид у кључне елементе сваког административног захтева или процедуре, са којима могу да се сусретну при контакту са јавном администрацијом или јавним предузећима, укључујући и све трошкове у форми накнада, такси и парафискалних намета. Регистар ће представљати почетну тачку ка поједностављењу процедура и укидању свих непотребних оптерећења, сувишних трошкова или парафискалних намета. Ова активност ће бити спроведена упоредо са успостављањем Јединствене електронске контактне тачке (*Unified Electronic Focal Point УЕФП*), портала који ће садржати информације од значаја за пружаоце услуга, а у складу са захтевима прописаним Директивом о услугама 2006/123/ЕК.

У наставку реформи у другим областима пословног окружења, од посебне важности биће увођење све већег броја сервиса електронске управе.

III. 1. 3. Политика развоја малих и средњих предузећа и предузетништва

Политика развоја МСПП дефинисана Стратегијом МСП и усвојеним Акционом планом већ су усклађене са политиком и принципима ЕУ политика, које се односе на мало и средње предузетништво. Стога ће се, полазећи од напретка на том подручју у ЕУ до ступања у чланство и политике Републике Србије прилагођавати и усклађивати с одговарајућим новинама у ЕУ политикама и смерницама. У 2018. години спровешће се спољна оцена успешности спровођења Стратегије и детаљно анализирати до тад неспроведене препоруке садржане у *SME Policy Index* и *SBA Fact Sheet for Serbia*, како би се предузеле потребне корективне мере.

Приоритетне области деловања и правци политике развоја МСПП у наредном периоду, у складу са 6 стубова Стратегије МСП, биће усмерени ка:

1. Унапређењу пословног окружења односно стварању поузданог, предвидивог и јасног правног и административног оквира пословања, који обезбеђује правну сигурност и не поставља непотребне препреке пословању, у складу са принципом „Мислимо најпре о малима”. Поред већ наведених приоритета у посебној секцији о пословном окружењу, планира се измена прописа како би се даље унапредила АЕП и увео детаљан МСП тест као обавезан део анализе ефеката прописа за које се према унапред утврђеним критеријумима утврди да могу имати значајан утицај на пословање малих и средњих предузећа и предузетника;
2. Унапређењу приступа изворима финансирања кроз унапређење квалитета понуде банкарског сектора, развој нових финансијских инструмената и унапређење способности МСПП за приступ различитим изворима финансирања;
3. Континуираном развоју људских ресурса односно унапређењу квалитета радне снаге и пружању подршке развоју образовања за предузетништво. Посебна пажња биће усмерена на увођење предузетништва у образовни систем и увођење елемената дуалног образовања;
4. Јачању конкурентности и иновативности МСПП, уз већу посвећивање веће пажње еколошким аспектима;
5. Унапређењу приступа новим тржиштима како би се повећао број извозника, обим извоза и квалитет извозних производа МСПП и интеграцији у међународне ланце вредности;
6. Развој и промоција предузетничког духа и подстицању предузетништва жена, младих и социјалног предузетништва.

III. 2. Инструменти подстицања предузетништва и индустријске политике

Нова индустријска политика и секторски акциони планови дефинисаће инструменте за спровођење индустријске политике, који ће се састојати од законских и административних мера и активности, финансијске подршке укључујући државну помоћ и подршку јачању конкурентности. Директна подршка предузећима ће више бити усмерена на подстицање нових инвестиција или инвестиција у технолошки развој, истраживање и развој и иновације, заштиту животне средине и др. Појединачни подстицаји ће бити додељени за инвестиционе пројекте и нова радна места, у складу са правилима којима се уређује регионална државна помоћ за инвестиционе пројекте од већег значаја. Буџетска средства ће бити планирана и додељена у складу са правилима државне помоћи и расположивим буџетским средствима.

У наредном периоду планира се наставак спровођења и даље повећање буџетских средстава намењених подстицању предузетништва, у складу са буџетским могућностима и интересом привреде. Даљи развој нових инструмената базираће се на евалуацији резултата претходних инструмената и сагледавању даљих потреба привреде. Посебна пажња усмериће се на области које до сада нису биле адекватно покривене, као што је подршка за унапређење еколошких аспеката пословања и подршка високо технолошким стартап предузећима у складу са њиховим специфичним потребама и у сарадњи са већ развијеном стартап заједницом. У том контексту размотриће се ширење мреже инкубатора и акцелератора и различите опције за програме финансирања.

Потпуно усклађивање националног законодавства са Директивом ЕУ о спречавању кашњења плаћања у комерцијалним трансакцијама, извршиће се најкасније до краја 2018. године.

III. 3. Секторске политике

У делу III. 1. ове Преговарачке позиције, који говори о плановима за ревизију постојеће Индустријске стратегије, изнето је да ће у наредном периоду, индустријска политика имати много израженији секторски приступ. Посебна пажња ће бити усмерена на четири сектора, која ће бити дефинисана кроз пројекат Светске банке „Конкурентност и запошљавање” као приоритетна и за које ће се изградити детаљне стратешке политике даљег развоја.

На основу детаљних анализа, које ће бити спроведене у поступку израде стратегија развоја четири приоритетна индустријска сектора, биће дефинисане будуће мере и инструменти.

IV. Прихватање правних тековина и преговарачки захтеви

Република Србија прихвата тековине Европске уније (ЕУ) у Поглављу 20, Предузетништво и индустријска политика, и биће у позицији да их у потпуности спроведе до ступања у чланство онако како оне гласе на дан 1. јула 2016. године. Република Србија ће спровести преостале правне тековине, тј. тековине настале након 1. јула 2016. године, до ступања у чланство Европске уније, у складу са резултатима преговора у овом Поглављу.

Република Србија не захтева специфична прилагођавања у овом Поглављу.